

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrta leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Shod volilcev na Črni gori pri Ptuj.

(Dalje).

Gospod državni poslanec kanonik dr. Gregorec je poročal nekako tako-le: G. poslanec dr. Jurtela je prav rekel, da v Gradcu ni pomoči. Štajarski in Koroški Slovenci bi morali obupati; ali k sreči stoji še nad deželnimi zbori državni, in mi se imamo zahvaliti od leta 1879. do 1894. državnemu zboru, da še živimo, ne pa štajarskim Nemcem. Na Dunaju lahko poslanci povejo pred celim svetom, kar jih boli in teži, in to primora ministre, da nam tu pa tam dajo kako drobtinico. Ko smo se pritoževali zoper nemško grabljivost, rekli so, da to ne gre; dobili smo poštenega deželnega šolskega nadzornika, slovenske paralelke na Mariborski gimnaziji, in kar nas najbolj veseli, da so slovenski dijaki najboljši. Tudi trinajst okrajnih šolskih svetov je že slovenskih; sedem se jih imajo nemškutarji; (klici: sedem glavnih grehov!) zoperstaviti nam je torej sedem čednosti. Mesta še res nimamo nobenega; ali potrpiamo; saj se mi starejši spominjamo, koliko se je v razmerno kratki dobi izpremenilo. Imeli smo najprej take »vetretarje«, ki so po nas hodili; imeli nismo nobenega svojega denarnega zavoda; zdaj imamo 22 posojilnic, te nam pomorejo; prej smo nosili svoj denar v nemške »šparkase«; iz teh smo si tudi izposojevali; in ko so prišle volitve, rekli so nam: »Če ne boš volil z nami, boš pa plačal«; ali zdaj je drugače. Zdaj imamo že 14 milijonov ulozenega denarja; posojilnica v Celju bode zidala krasen »Narodni dom«. Hrahlilnice bodo pomagale trgovcem in obrtnikom; in potem je konec nemškemu mestom. Tako smo napredovali v kratkem času in to nas navdaja s tolažbo, da se bodo naše razmere še izboljšale; ali delovali so na Štajarskem svetni in duhovni skupno; složni torej moramo biti, in vztrajno delovati, in svet se bo čudil napredku našemu.

V državnem zboru sem se trudil za slovenski narod, delal sem za katoliško cerkev, za sv. vero, za kmetijski stan. Delal sem po svoji vesti; zoper svoje prepričanje ne morem glasovati. Marsikdo mi je rekel, da naj odjenjam; ali ni mi moči drugače. Navesti vam hočem najvažnejše reči, o katerih se je razpravljalo v državnem zboru:

1. Nova nagodba, ki se je sklenila z Ogersko; po tej moramo mi plačati za skupne potrebe 70%, Madjari pa samo 30%; v resnici bi morali mi plačati le 66% oni pa 34%; ali Hohenwart, v katerega nekateri toliko zaupajo, je bil za to nagodbo; jaz sem proti glasoval; tako so torej oni darovali Madjarom 4%.

2. Po tvornicah ali fabrikah dela dandanes mnogo ljudij, ki so obilno blagoslovljeni z otroki. Komu koristijo ti delavci? Kapitalistom! Oni jih izsesajo; na stare dni, ali ko onemorejo, pa jih spodijo domov; zdaj jih mora

rediti občina; to je neznosno breme; zatoorej sva podpirala z g. posl. Robičem postavo, ki pravi: kjer živi delavec pet let, ondi naj ostane, tam ima domovinsko pravico; vlada je v to privolila v odseku.

3. Sklenila se je tudi postava, da je odpisati davek, kjer vinogradi škodo trpe po peronospori, trni uši itd. in da se dobijo brezobrestna posojila iz državne blagajnice, in da so na novo nasajeni vinogradi 10 let prosti davka.

4. Važno vprašanje je dandanes, je li propada res kmetijski stan? Tega ni treba dokazovati; zgledov je dovolj; toda ne propada zaradi slabih letin, temveč zaradi kapitalističnih postav. To je gosp. minister Falkenheim sam priznal. Dolgov je na kmetijah 2000 milij.; ali poleg intabuliranega dolga je še drug, namreč pri posojilnicah; torej vsega skup kakih 3000 milijonov gld. Kmetstvo prebivalstvo plačuje za to 150 milijonov obresti; to je hujše kakor rabota in desetina; koliko pa še plačuje doklad? Vse ljudstvo je torej hlapec in suženj. Kako bi se dalo odpomoči tem groznim razmeram? Dokler je ta državni zbor, ni upanja. V njem sedi 80 milijonarjev: zastopniki velikega posestva, trgovine itd. ti pa o tem nič nečejo čuti. Ali dajte kmetске zbornice ljudstvu, kakor je imajo n. pr. advokati itd., takšnim zbornicam se morejo predložiti vsi načrti postav. Zbornice se posvetujejo, je-li jim koristi postava ali škoduje.

(Konec prih.)

Shod volilcev v Št. Ilju v Slov. goricah.

Zadnjo nedeljo sta na tem shodu poročala v gosp. Bračkovci gostilni deželni poslanec in deželnega glavarja namestnik dr. Radai, in državni ter deželni poslanec gospod profesor Robič. Ker je bilo vreme sila slabo, prišlo je le kakih 70 veljavnejših Št. Iljčanov, ki so z velikim zanimanjem poslušali obojno poročilo.

Gosp. dr. Radai je najprej razložil, da 8 slovenskih poslancev v Gradcu ne more veliko doseči, ker je nemška liberalna večina brezobzirna, Slovence celó krivična. V deželnem odboru ni nobeden Slovenec. Deželne doklade, 38%, se ne bodo mogle zmanjšati, pač pa se morajo občinske. V onih občinah, kjer so tovarne ali rudokopi, bodo teh posestniki zanaprej morali za ceste plačevati. Kot ud gospodarskega odseka je gosp. poslanec pred 3 leti dosegel, da vinogradniki zdaj dobé galico po 20 kr. kg, dočim je prej stala 35 kr. Zoper peronosporo priporoča škropljenje, zoper trtno uš pa ameriško trsovje in cepljenje z našimi žlahtnimi trtami. Izgled: Na Bizelskem je lani neki posestnik v vinogradu, obsegajočem 1½ orala, pridelal 16 polovnjakov vina. K sklepu še omeni, da se mora predruščiti lovška postava in uvesti nova postava o ribarstvu.

Iz poročila o državnozborskem delovanju gosp. prof. Robiča povzamemo te glavne misli: Ker je šolstvo na krščanski in narodni podlagi tako važno, oglašil se je pri vsaki dotični debati ter kazal na krivice, ki se v nekaterih naših ljudskih šolah, posebno šulver-einskih godé.

Kot ud davčnega odseka se je g. poslanec krepko potegoval za kmečke koristi. Finančni minister namerava l. 1896. uvesti osebni davek, kjer bodo tudi kapitalisti prizadeti, ki so sedaj davka prosti. Vsled tega se bode znižal realni davek (zemljiški, hišni in obrtni), in sicer obrtnikom za 20%, kmetom pa le za 10%. Ker je kmet ravno tak siromak, kakor obrtnik, bode si gosp. prof. Robič na vso moč prizadeval, da se tudi kmetom zniža davek za 20%.

Gledé političnega položaja je omenil, zakaj da je s 6 Slovenci ostal v konservativnem klubu. Ni se hotel ločiti od pravičnih nemških konservativcev. Ministerski predsednik, knez Windischgrätz, je znan poštnjak. Ako bi se od Hohenwarta ločil, ne bi se mogel družiti z Mladočehi. Tudi je bil prepričan, da se bode oziral naučni minister Madeyski kot Poljak na naše narodne zahteve.

Pri Madeyskem smo se zmotili, kajti na slovenske paralelke na Celjski gimnaziji bomo čakali še eno leto in na mesto dosedanjega deželnega šolskega nadzornika dr. Jarza je na Štajarsko poklical profesorja Linhart iz Ljubljane. Ta mož je po svojem postopanju kazal, da je enostranski in je vsled tega postal na Kranjskem nemogoč. Toda ne ta oseba, ampak razmere pri nastavljanju me silijo, da se hočem resno vprašati, ali še naj ostanem v konservativnem klubu ali ne. Bodite pa prepričani, da bom tudi zanaprej vedno delal na korist kmečkega stanu in sploh našega slovenskega naroda.

S temi besedami je končal g. prof. Robič svoje poročilo. Č. g. župnik Kelemina ga je poprosil, naj se ustavlja odprtju rumunske meje, kar je gosp. poslanec rad obljubil. Na to se je Cirberški župan, gosp. Hauc, obema poslancema lepo zahvalil ter jima izrazil popolno zaupanje. Navzoči možje so tem besedam z glasnimi »živio«-klici pritrdili.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

V jeseni leta 1834. stopi Kosar v Novem mestu v prvo latinsko šolo. Da je deček šel iskat gimnazije daleč na Dolenjsko, zgodilo se je prav gotovo za to, ker se je istega leta tudi njegov strijc, ki je postal provincijal frančiškanov, tje preselil. Previdnost božja torej je mlademu dijaku vgladila pot v Novo mesto in mu je tam zopet blagega strijca postavila za varuha. Kosar bil je vse dni svojega življenja Bogu hvaležen, da mu je tako rekoč s prstom pokazal v Novo mesto, kjer so očetje frančiškani oskrbovali gimnazijo, kateri so zvesto gojili v njem kal pobožnosti, katero je dobra mati vzbudila že v otročjem srcu. Tukaj se torej ni bilo bati, da bi kedaj popokale razne nežne strune, katere je pobožna mati v mladi duši lepo vbrala v božjo čast.

Kakor mlada oljka, rasel je Kosar na gimnaziji ne samo na letih, nego tudi v modrosti in milosti pred Bogom in pred ljudmi. Tukaj tudi ni bilo strahu, da bi kak protiven veter ugasnil mladi ogenj božje ljubezni na oltarčku njegovega srca, ali da bi zlobna beseda kakega učitelja razburkala sveti mir njegove nedolžne duše.

Modri strijc priskrbel je dijaku v mestu pristno

stanovanje pri ljudéh, ki niso gledali samo na plačo, ampak tudi na dijaka, kakor na lastnega svojega otroka. Zlasti pa je bila hišna mati natančna kakor ura, in jej je moral Kosar od vsake svoje stopinje dajati račun. Prelat se je vedno hvaležno spominjal svoje skrbne gospodinje v Novem mestu, dasiravno bila mu je tolika odvisnost, zlasti ko je bil že večji dijak, včasih dosti nadležna. — To bi pač naj bila prva skrb vseh slovenskih starišev, ki dajo svojega otroka v mesto v šolo, da ga prepustijo le poštenim, krščanskim ljudem, sicer so si mnogokrat prav sami krivi, če doživé nad svojim dijakom več žalosti nego veselja. Brezvestni ljudje mislijo namreč, da so vič kakor dosti storili, če svojemu varovancu za silo postiljajo in pokrivajo mizo, sicer pa se bojé zamere dijakov in zanemarjajo njih napake in zakrijejo vsako njihovo hudobijo. Da bi pogledali za dijaki, kje hodijo ali s kom se družijo, to jim je deveta briga. O kolikokrat se v takem zakotnem stanovanju mladi dijak naleze dušnih gob, katerih se vse življenje več znebiti ne more.

Dve poti sta se Kosarju priljubili v Novem mestu; pot v šolo, kjer je bistril svoj um, in pot v samostansko cerkev, kjer je blažil svoje srce. V tem naj le vsi naši dijaki Kosarja posnemajo! Kdor namreč ostri samo svojo pamet, postane sicer lahko učen doktor, a srce njegovo ostane suho, kakor »zmrznen meh«¹⁾ ali kakor orehova skorja; siromašk dijak pa je tudi tisti, kateremu rjavi uma svetli meč.

Kosar je na gimnaziji v vseh šesterih razredih prvi, najboljši dijak; vsako leto more očetu doma pokazati prvo darilo.²⁾

Ukazljen mladenič pa se ni učil le tega, kar mu je šola nalagala, nego zanimalo so ga vse mogoče reči. Veselila ga je zlasti slovenska beseda, in če je kje naletel na slovenske bukve, ni jih popred dal iz rok, dokler jih ni prečital. Že v prvem zapisniku njegovih knjig najdemo zabeleženih celo vrsto slovenskih bukev. Kdor pa hoče katerisibodi jezik dobro znati, mora se pred vsem temeljito slovnice učiti. Slovenska slovnica pa je bila Kosarju prav malo znana; zato mu prijatelj in sošolec njegov Luka Jeran³⁾ podari slovensko slovnico, katere se je moral pridno učiti. Tako sta se v tistih letih, ko se je zbujal slovenski duh, likali na Dolenjskem dve zvezdi, da o svojem času lepo zasijata na slovenskem nebu ter oveseljujeta s svojo lučjo slovenski svet. — V petem in šestem razredu bavit se je Kosar že z laščino, ker kot petošolec uvrstil je med svoje knjige tudi laško slovnico in laški rečnik.

Ker je Kosarjeva knjižnica bila še prav borna, si je razne knjige izposojal. Iz teh je nabiral, kakor marljiva bučelica med najlepših rekov za svoje cvetnike, katerih smo našli iz tistih časov dosti zvezkov v njegovi zapuščini. Izpisaval je zlasti pesnike in sicer ne le slovenske, nego tudi nemške, latinske in laške. In če človek pregleduje cvetje, nabrano v teh cvetnikih, in ga diha, vseskozi puhti iz njega duh pobožnosti, a tudi pesniški in govorniški duh. In če še tako pozorno čitaš njegove zapisnike, ne najdeš niti jedne besedice, ki bi zabolala tvoje, če tudi najčistejše oko.

Za druge dijake imel je Kosar vedno lepo besedo in prijazno roko in oko. Vsi dijaki so ga ljubili zavoljo njegove krotke ponižnosti in so občudovali njegovo bistro glavo. Vendar pravega prijatelja je imel le jednega edinega — Luka Jerana. Povej mi s kom se družiš, in povem ti, kdo si. »Kdor se boji Boga, na-

¹⁾ Ps. 118,83.

²⁾ Darilo v I. razr. Katholisches Missionsbuch; v II. razr. Panorama des Universums; v III. razr. Funke's Lexikon; v IV. razr. Sammlung deutscher Beispiele; v V. razr. Milde's Erziehungskunde; v VI. razr. Ficker's Anleitung zum Studium der class. Literatur.

³⁾ Zdaj Monsignore in kanonik v Ljubljani, urednik »Danice«.

šel bo tudi dobrega prijatelja; kajti kakor sen jesam, takšen bo tudi njegov prijatelj.¹⁾

Slovenci v Marijinem Celju 1894.

(Konec.)

Ob pol šestih zvečer bile so slovesne večernice. Po večernicah imel je g. Tomažič kratek nagovor izpred čudežnega oltarja, ter je omenjal, da so nam premilostni knezoškof brzojavno odzdravili. Romarji bili so vidno ganjeni, in so gotovo potem še prisrčnejše za svojega milega škofa molili. Povabil še je romarje, da naj, predno ta sveti kraj zapustijo, tudi zunanje pokažejo svojo ljubezen in počeščenje do Marije s tem, da se na večer udeležijo obhoda z gorečimi svečami, ki se »vrtec« imenuje. Vršil se navadno pri lepem mirnem vremenu tudi okoli cerkve ali mi smo morali ostati zavolj vetra v cerkvi. Ob osmi uri prižgalo si je nad tisoč Slovencev sveče in začnejo se pomikati v procesiji po prostorni hiši Marijini. Oh, veličasten obhod, prekrasna procesija okoli Marijinega trona v počeščenje »juterni zvezdi«. Dekleta nosijo Marijino podobo ter prepevajo lepe slovenske Marijine pesmi, pomagajo jim peti moški in žene, Marija, ljuba Mati, gotovo smem upati, da si imele z nami veselje, videti toliko zvestih sinov in hčera okoli sebe, oh ko bi bili vredni, zbrani biti enkrat okoli Tvojega trona v nebesih!

V ponedeljek, 13. avgusta, prišli smo zgodaj v cerkev. Večina Slovencev bila je ta dan pri svetem obhajilu, da se tako okrepeča za daljno in težavno pot domov. Ob šestih bila je sv. maša z blagoslovom za Slovence in slovenske romarje pri čudežnem oltarju, katero je služil g. kaplan Konjiški. Ganljivo so pele pri tej sv. maši Konjiška dekleta »križevske družbe«, katerih je bilo nad 60. Vendar njihov glas je bil tu in tam kaj tresoč, ker bližala se je ura ločitve od najboljše matere. Kmalu po sv. maši bil je namreč skupni odhod iz Marijinega Celja. Videl sem že poslavljajoče se otroke od ljube matere, ali nobeno slovo me ni toliko ganilo, kakor slovo od Marije v Marijinem Celju. Pobešenih glav in solznih očí smo peli lavr. litanije. Jokali so se tudi moški. Od vseh stranij vreli so ljudje, da nas vidijo, a solzili so se tudi Nemci, akoravno naših besed niso razumeli. Pridružila se nam je tudi Marija-Celjska godba in je med petjem sviralala pretresljivo otožno zadnji »srečno« od Marije. To je bil trenotek nepopisljiv! Jemal sem že slovo od Sv. Petra in drugih cerkv v Rimu, od Marijine hišice v Loretu, od cerkve sv. Antona v Padovi, a ednakega utisa nisem čutil, kakor tokrat. Vzrok temu je bilo menda to, da sem imel zbranih okoli sebe toliko število dragih slovenskih rojakov in milih mojih ovčic. Oh, ko bi vas le vse enkrat k Mariji pripeljal, od koder se ne bomo nikoli poslavljali!

V spremstvu štirih lavantinskih in dveh slovenskih duhovnikov Marija-Celjskih pomikali smo se Marijino podobo noseč po trgu navzdol, moleč sv. rožni venec. Nazaj se oziraje pozdravljali smo še čudežni Marijini kraj. Zadnji pozdrav smo še izročili Mariji na ovinku pri Sigmundovi cerkvi, od koder se vidijo zadnjokrat zvoniki Marija-Celjski. Nazaj grede imeli smo malo boljše vreme, a povsem brez dežja ni bilo. — Tako smo romali Slovenci letos v Marijino Celje. Zdaj smo se razšli po širni domovini, vsak k svojim križem in težavam. Naši poti gredo narazen, pa ljubi Slovenci, Marijo častimo, krščansko živimo in naši poti bodo prišli zopet skupaj v zgornjem Marijinem Celju, pri Mariji v nebesih!

¹⁾ Sir. 6, 17.

Gospodarske stvari.

Skrb za strehe.

Ako gospodar na streho dobro pazi, ohrani si prvič streho dalje časa, a na drugi strani se mu tudi celo poslopje veliko bolje varuje, če je streha v dobrem stanu.

Ne bo torej neumestno, če si pogledamo na kratko razne vrste streh, kakoršne se navadno nahajajo po naših krajih.

Prednost pred vsemi drugimi naj ima streha starega kopita, a še vedno vsega spoštovanja vredna — slamnata streha. S to nima gospodar preveč opravka. Le če se kaka burja ali vihar z njo spoprime tako, da se ji pokažejo rebra, tedaj je seveda treba poklicati ranocelnika; če se kako sleme ali vrh postara in se svoji službi odpove, nadomesti se z novim, močnejšim naslednikom ali pa se vsaj podpre. K večjemu se slamnata streha odrgne in sporabi s kapnico; zato potrebuje ob kraju največkrat poprave. Ako pa je streha že tanka, mora se prenoviti, da ne trpi škode les in pa seno, žito ali karkoli je pod streho. Dobro narejena streha drži najmanj dvajset, navadno petindvajset let vso mokroto ter je ni treba prenavljati. Izvzet pa je seveda slučaj, če jo nepričakovano razdere ali poškoduje nevihta ali vihar.

Malo drugače je s streho iz opeke, ki zahteva večjo pozornost in skrb. Od daleč se še streha dobra vidi in nikomur bi ne prišlo na misel, koliko škode že trpijo stvari, ki so pod njo, da že seno, škarnice, prekle in late gnijejo. V tem slučaju je stvar najbolj sitna, ker se nedostatki le težko spoznajo. Obdolžuje se le vreme, a prav za prav pa je streha kriva, ker spušča deževnico. Ves les se pri takih strehah hitro spridi in segnijo dosti pred časom, ker se preveč napije mokrote, a se le prav po časi ali sploh nikoli ne posuši, če niso podstrešni prostori prazni ali če se ne prezračujejo. Kaj pa se s časom zgodi, lahko ugame vsak na prvi mah: kedar se gospodar najmanje zanese, poruši se mu cela streha, od opeke ostane mu le kup črepij.

Če je gospodar tako rečen, da opazi vse te nezgode še o pravem času, mora brž ko mogoče za prav dobro prezračenje poskrbet. To mu nikakor ni pretežko: na vsakem koncu napravi se v opazni zid ali steno večja ali manjša lina, tako da nastane prav krepek prepah. Ako bi podstrešje tudi polno sena ali slame bilo, prezračenje zategadelj še ni odveč, ampak navzlic temu prav dobro stori. Les se na ta način hitreje posuši in ovaruje prezgodnjega pogina, seno pa tudi ne trpi nobene škode več.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 15. septembra v Poličanah (svinjski sejem), v Dobovi in Zdolah. Dne 17. septembra v Braslovčah. Dne 18. septembra v Ljutomeru. Dne 19. septembra na Vranskem in v Imenem (svinjski sejem). Dne 20. septembra na Dobovi. Dne 21. septembra na Laškem, v Lučnanah, na Framu, v Ormožu, v Podsredi in Sigersburgu pri Blanci.

Dopisi.

Iz Maribora. (Dijaška kuhinja). Dne 2. t. m. predpoldan ob edenajstih imelo je društvo »Dijaška kuhinja« v Mariboru v prostorih tukajšne Čitalnice svoj občni zbor. Preč. g. kanonik dr. Križanič kot predsednik društva prišlo ude najpoprej prisrčno pozdravi, potem pa prosi društvenega tajnika in blagajnika za nju poro-

čilo. Po teh poročilih uspevalo je društvo v pretečenem šolskem letu prav lepo, ker podpirali so ga gmotno pred vsem č. gg. duhovniki, zatem pa tudi razne slavne posojilnice Štajarske, med katerimi se je zopet posebno odlikovala posojilnica Mariborska. Veliki dobrotniki društvu so tudi še bili blagi gospodje odvetnik dr. B. Glančnik, magister F. Ferk in hišni posestnik J. Bindlechner iz Maribora. Tako je torej omenjeno društvo dijakom toplo kosilce priskrbelo. Skupno se je 9240 kosile v pretečenem šolskem letu razdelilo. Kdor pozna bedo kmeta v sedanjem času, bode hitro sprevidel, kolika pomoč je tukajšnjim dijakom, ki skorej vsi s kmetov prihajajo, dijaška kuhinja Mariborska. Pa tudi letos bode trkalo zopet veliko dijakov na vrata človekoljubne dijaške kuhinje. Saj jim pa bode ta tudi rada zopet vrata odprla ter jih pod svoje krilo sprejela, ako bodo vsi sedanjí prijatelji dijaške kuhinje tudi v prihodnje jej zvesti ostali, ako jej bodo tudi novi dohajali. Poročili sprejeli sta se z velikim navdušenjem, ter se posebna zahvala izreka blagajniku, veleč. g. dr. Mlakarju, za njegov veliki trud. Konečno se je vršila volitev novega predsednika in novega odbora za šolsko leto 1894/95. Predsednikom bil je enoglasno izvoljen dosedanji predsednik, preč. g. kanonik dr. Ivan Križanič; v odbor pa so bili voljeni ti-le pn. gospodje: dr. B. Glančnik, magister F. Ferk, dr. Ivan Mlakar, dr. Anton Medved, Jakob Kavčič in Jožef Majcen. Odbor je potem izvolil dr. B. Glančnika podpredsednikom, dr. J. Mlakarja blagajnikom in Jos. Majcena tajnikom društva. Dijaki, kateri želijo letos dobivati hrano v dijaški kuhinji, naj vložijo pravočasno t. j. ob začetku šolskega leta svoje prošnje, katerim imajo pridjati zadnje šolsko spričevalo in ubožni list, pri društvenem predsedniku, preč. g. kanoniku dr. Ivanu Križaniču v Mariboru. Društvo bode delovati začelo 1. oktobra. Milodare in društvene doneske sprejema društveni blagajnik; iz posebne prijaznosti tudi administracija »Slov. Gosp.« in »Süd. Post.«, kakor tudi vsak izmed gg. odbornikov.

S Prekmurskega. (Ne udajmo se!) Kakor je znano, spada pod Radgonsko faro pet vasic, v katerih se vkljub vplivu nemškega mesta in vkljub germanizaciji v tukajšnjih šolah vendar krepko drži naš slovenski jezik. Prepustili so nas sicer osodi naši bratje onkraj Mure, kakor smo to z žalostjo sprevideli iz »Slov. Gosp.« Po takem, ako ravno osamljeni, se vendar ne ustrašimo sovražnikov, katerim ste nas dali v pesti na milost in nemilost. Z vso odločnostjo smo pripravljeni braniti tudi sami naš mili slovenski jezik, katerega nam že tako dolgotrajna germanizacija ni mogla vzeti, in če Bog dá, tudi ne bo. Če smo ravno dozdej več ali manj spali, hočemo pa odslej bedeti, pripravljeni vsak čas odbiti sovražne napade na našo narodnost. — Že se giblje naša mladina, katera spoznava krivice ki se ji godijo. Kajti po dovršeni ljudski šoli ne ve čitati, ne pisati slovenski. Kako tudi, saj se nikol ni učila! In o blaženi nemščini, katera se ji je toliko let vbijala v glavo, tudi nima čez leto dni ne duha ne sluha. Ali kakor povsod, tudi tukaj Slovenec ne miruje, on se uči naprej. To vidimo tudi pri nas. Ko ga je blažena nemščina, katere si je v šoli nabasal, že celo zapustila, tedaj vzame slovensko knjigo v roke in se začne sam vaditi v čitanju. Tako si tudi razlagamo, da še pri nas Mohorjeva družba šteje toliko udov. Imamo pa tudi še nekaj zavednih kmetov, ki se ne ustrašijo nemških kričacev in njih nemčurskih škric, kateri so seveda hujši od onih samih. Po tem takem se nam ni samo boriti proti silni germanizaciji, katera bi nas rada kar čez noč poplavela, ko bi le mogla, ampak tudi, kar je pa najbolj žalostno, proti nekaterim zaslepljencem, ki so se v Radgoni nasrkali velikonemškega duha in sedaj mrzijo vse, kar je

slovenskega. Da navedem tukaj samo jeden tak slučaj: V občini Zenkovci, v kateri ni nobenega Nemca, zbrali so se vrli slovenski kmetje, da se posvetujejo, kaki napisi naj bodo na križu, ki so ga dali ravno zdaj lepo ponoviti. Zbrali so se pa zategadelj, ker si je neki škric s svojim sitnim prigovarjanjem že pridobil celo stranko za čisto nemške napise. Pri glasovanju pa vendar slavno zmagajo naši Zenkovski narodnjaki ter sklenejo, da morajo biti napisi vsi slovenski, kakor se to tudi spodobi v čisto slovenski občini. To pa našemu škricu, ki je sam rojen Slovenec in katerega mati ne ve ni besede nemški, nikakor ne gre v glavo. Takoj je začel hujskati proti slovenskim napisom, in zdaj celo nabira po občini podpise, da se ovrže prejšni sklep. Vrli Zenkovčani, nikar se dajte od takih hujskačev pregovoriti! Pomislite, da vi kmetje imate v tej zadevi besedo, ne pa škric. Ne poslušajte tega gospoda, ki vas celo odvrča od slovenskega petja in kateremu se, ko sliši samo slovenski govoriti, kar brke tresejo. Izogibljajte se rajši takim odpadnikom, ker:

„Kdor svoj jezik zataji,
Ta poštenja vreden ni“.

Imel bi Vam, gospod urednik, še več čudnih rečij, ki se na Prekmurskem godé, povedati, ali za danes bodite s tem zadovoljni. Drugokrat več. Lj. Prekmurski.

Iz Griž pri Celju. (O Marijini cerkvi). Podružnica, pozidana v čast brezmadežni Devici Lurški, na prijaznem, z vinsko trto obsajenem holmcu »Gradišče« je bila 5. julija letošnjega leta slovesno posvečena od milostljivega knezoškofa Mihaela. Ko se je cerkva leta 1890. začela zidati, obljubil sem svojim faranom, da pojdemo, kakor hitro bo cerkev pod streho, na božjo pot k Sv. Križu pri Belih vodah, da se z daritvijo sv. maše zahvalimo Bogu in brezmadežni Devici za srečen vseh in vsem dobrotnikom, kateri so pripomogli z darovi k stavbi Marijinega svetišča. In to se je res zgodilo na angeljsko soboto in nedeljo istega leta 1890. Da bi osrčil farane in druge Marijine častilce zunaj fare, da bi pomagali pozidati zvonik, obljubil sem drugo božjo pot k Sv. Križu. In to je bilo zopet v soboto in angeljsko nedeljo 1892. Manjkalo je še znotranje cerkvene oprave, mežnarje itd. Zopet sem faranom obljubil, da pojdemo tretjokrat na božjo pot, ko bo to oskrbljeno in ko bode cerkev posvečena. In ono nedeljo smo obljubo spolnili in opravili božjo pot k sloveči romarski cerkvi Sv. Križa Bogu v zahvalo, da se je stavba te prve večje Marija-Lurške cerkve na Slovenskem dozdej v vsem tako srečno zvršila. Ta božja pot in daritve sv. maš naj bi bile pa tudi zahvala in plačilo milostlj. knezoškofu za veliki trud pri posvečevanju Marijinega svetišča in za velikodušni dar 100 gld., ki so ga pred kratkim poklonili za to cerkev, ravno tako bi naj bilo to tudi prošnja, da križani Jezus in Mati božja vsem drugim dobrotnikom obilo poplačata, kar so storili za to cerkev in kar še bodo darovali. Udeležba pri božji poti je bila vsakokrat velika in ganljiva. V soboto pred angeljsko nedeljo je bila vselej najpoprej v farni cerkvi v Grižah sv. maša za vse romarje, ki so se potem ali peš ali na vozovih popevaje Marijine pesmi podali proti Mozirju. V cerkvi sv. Miklavža v Libiji je bila druga sv. maša ob 1/211. uri. Isti dan je bila ob 7. uri zvečer slovesna procesija iz stare cerkve v novo romarsko cerkev in tam slovesne večernice s pridigo. Na angeljsko nedeljo je pa bilo ob 7. uri kakor poprejšna leta tudi letos zahvalno sv. opravilo in še drugi dve tihi sv. maši v ta namen.

M. Arzenšek, župnik.

Iz Celja. (Dijaška kuhinja.) [Konec.] G. Mih. Vošnjak, posestnik v Celju 10 gld., g. dr. Josip Serbec, odvetnik v Celju 5 gld., g. Jurij Detiček, c. kr. notar v Celju 5 gld., g. dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju 5 gld.,

g. Fran Lončar, tajnik v Celju 3 gld., č. g. Ant. Rančigaj, kaplan v Celju 2 gld., g. Mih. Zavadlal, c. kr. okr. šolsk. nadzornik v Celju 2 gld., g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju 2 gld., č. g. Franc Irgl, vikarij v Celju 1 gld., č. g. Ivan Krančič, kaplan v Celju 1 gld., g. dr. Radoslav Pipuš, odv. konc. v Celju 1 gld., g. dr. Ivan Glaser, odv. konc. v Celju 1 gld., č. g. Urek, župnik na Polzeli 5 gld., sl. posojilnica v Črni 5 gld., g. Tomaž Wajda, c. kr. okr. tajnik v Celju 1 gld., g. Josip Kosem, tajnik okr. zastopa v Celju 1 gld., sl. okrajni odbor v Šostanju 10 gld., g. J. Koželj, odgojitelj na Bledu 2 gld., g. Wenceslav Waurus v Radgoni 3 gld., slavni okrajni zastop v Celju 100 gld. Vsi darovi tekom VIII. društvenega leta znašajo toraj 987 gld. 10 kr., razdelilo se je pa tekom minolega šolskega leta 6169 kosil po 20 kr., toraj se je izplačalo za hrano 1233 gld. 80 kr. Dala se je tudi izvanredna podpora revnemu dijaku v gotovini 5 gld. Vsi stroški znašajo toraj 1238 gld. 80 kr., če primerjamo dohodke po 987 gld. 10 kr., se pokaže primanjkljaj za preteklo društveno leto po 251 gld. 70 kr., kateri se je moral pokriti iz slučajnih prebitkov poprejšnjih let. — Vsem blagim darovateljem izrekamo s tem najtoplejšo zahvalo ter se priporočamo v imenu učeče se uboge mladine za nadaljne podpore in naklonjenost. Milodari naj še blagovolijo pošiljati pod naslovom: »Dijaška kuhinja v Celju«. Slavno občinstvo dovolimo si uljudno opozoriti, da dobiva mnogo revnih dijakov tudi v tukajšnjem kapucinskem samostanu brezplačno toplo hrano; zaradi tega prosimo daritelje, katerim ni mogoče dajati lahko darov v gotovini, da bi blagovolili doposlati darove tukajšnjemu kapucinskemu samostanu, bodisi poljske ali druge za kuhinjo pripravne pridelke n. pr.: krompir, fižol, grah, kašo, moko, maslo, slanimi itd. — Letošnji občni zbor se bode vršil v celjski čitalnici dne 26. septembra t. l. ob dveh popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo blagajnika, 3. volitev novega odbora, 4. eventualno predruženje pravil, 5. razni nasveti.

Mihael Vošnjak,
predsednik.

Fran Lončar,
denarničar.

Iz Zibike. (Pogreb.) Dne 12. avgusta pri drugem opraviu smo hladni zemlji izročili telesne ostanke Mice Drozg. Bila je rajna sicer le preprosta dekla, pa z zvestobo in s svojim čednostnim zadržanjem si je spoštovanje v celi župniji pridobila, kar je pričal njen sijajni pogreb. Oba domača gg. duhovnika, mnogo odličnih posestnikov in posestnic, ovenčane deklice, so ji skazali zadnjo čast. Bila je ranjka 23 let stara in deviški venec je nesla seboj v grob. Od mladosti do zadnjega trenutka je službovala vedno pri eni in tisti hiši. Bila je tako rekoč desna roka hišni gospodinji. S svojo modro varčnostjo si je prihranila lepo svoto denarjev, katere je prav lepo razdelila k Materi božji na Tinsko Goro 100 gld., kar je še imela, sporočila je zlahti in za druge dobre namene. Bog nam daj več tako pridnih poslov!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo presvetli cesar so se iz Landskrona na Češkem podali dne 7. t. m. na Gališko. — Te dni so bili po Avstriji različni shodi. Na Dunaj je prišlo kakih 200 diurnistov, da so se posvetovali o zboljšanju svojega stanja. — Davčni odsek se snide dne 24. t. m. Na glavni steber države, na kmečki stan, naj se dotični gospodje posebno ozirajo!

Češko. Shod mladočeških zaupnih mož je sklican

na dan 23. septembra. — Shod češko-slovanskih delavskih društev se je vršil 8. in 9. t. m. v Litomišlju. Na ta shod niso prišli socijalni demokrati, ampak blizu 100 krščansko mislečih delavcev.

Štajarsko. Na Gornjem Štajarju se se vedno prirejajo volilni shodi. Liberalci se potegujejo za kandidata profesorja Lorberja, nemški nacionaleci pa za župana Walza. No, do volitve, do 15. oktobra, si volilci že lahko dobro premislijo, komu da bodo dali svoj glas. — Dne 7. septembra je prišlo v Gradec blizu 300 Dunajskih obrtnikov. Na večer je bilo zborovanje v obrtni palači in predsedoval je naš rojak mojster g. Jurčič. Navdušeno sta govorila Dunajska poslanca dr. Lueger in Schneider.

Koroško. C. kr. kmetijska družba izdaje samo nemške poljudne spise o gospodarskih stvareh. Koroški Slovenci vsled tega niso preveč žalostni, kakor tudi mi štajarski nismo; kajti najboljše je, da si pomagamo sami. — Od 7. do 9. septembra je bila v Beljaku razstava zelenjadi in sadja.

Kranjsko. Za Kamniški okraj se snuje slovensko katoliško politično društvo. — Upravni odbor »Narodne tiskarne« v Ljubljani je sklenil, da tiskarna ne bode več tiskala delavskega lista: »Delavec«, ker je pisava v njem popolnoma brezbožna. — Poslopje nove višje Ljubljanske gimnazije se bode pričelo zidati prihodnjo pomlad.

Primorsko. Dvakrat na mesec izhajajoči »Primorski list« se preseli iz Trsta v Gorico. V Gorici bode od zanaprej izhajalo pet slovenskih političnih listov. — V Gorici se je 13. t. m. odprla šolska in učna razstava v telovadnici ženskega učiteljsišča. — Bivši pazinski okrajni glavar vitez Schwarz, katerega imajo v želođu Kranjci in Primorci, bi bojda rad postal o priložnosti državni poslanec, toda Italijani niso zanj uneti, Slovenci in Hrvati pa niso bili in ne bodo nikdar.

Ogersko. Delegacije se snidejo dne 14. septembra. Ogri hočejo letos v delegacijah hudo prijeti ministra zunanjih zadev, Kalnoky-a, ker je le-ta kot mož-postenjak nasprotnik civilnega zakona. — Franc Košut, sin pokojnega puntarja Košuta, bi rad postal ogerski državni poslanec ali še kaj bolj imenitnega; toda do zdaj še ni mogel dobiti državljske pravice.

Gališko. Nj. veličanstvo svetli cesar so prišli v Levov 7. t. m. Izvanredno slovesno so jih sprejeli plemenitaši, meščani in kmetje. Cesarju na čast so se prirejale take velikanske slavnosti, kakor še menda nikoli nobenemu vladarju. Poljaki pa tudi imajo dovolj uzroka, da so tako hvaležni. — Po vsej deželi znani židovski »čudežni rabi« je umrl. Mož je veljal za preroka in čudodelnika, prav za prav pa je le sleparil, seveda za denar.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so izdali dne 5. septembra breve ali pismo, s katerim ustanovijo službo katoliškega prefekta za italijanske naselbine v Afriki.

Italijansko. V Neapolju se je odkrila plošča v spomin, da je kralj pred 10 leti ob koleri obiskal to mesto. Govoril je pri tej slavnosti Crispi in sicer precej pobožno. Ali kdo lisjakovi pobožnosti kaj verjame? — Za Sicilijo hočejo postaviti podkralja in bi to bil princ Neapoljski. S tem ljudje ne bodo postali zadovoljni, ker samo s tem revščina ne bode prenehala.

Angleško. Shod delavskih sindikatov ali društev je v Norvichu sklenil, da delavci ne bodo glasovali za nobenega poslanca, ki ni za odpravo gosposke zbornice. — V Buckinghamu je 8. septembra umrl grof Pariški in 12. t. m. so ga pokopali. Zapustil je 40 milijonov frankov premoženja.

Nemško. V Kraljevcu se je 2. t. m. odkril spo-

menik pokojnemu cesarju Viljemu I. Navzoč je bil tudi sedanji nemški cesar in cesarica. — Celo protestanski listi priznavajo, da je občni nemški katoliški shod v Kolinu ob Reni dokazal, da vpliv katoliškega centra (katoliških poslancev) še ne propada in da prav katoličani se uspešno ustavljajo socijalnim demokratom.

Rusko. Carju se je zdravje obrnilo na bolje tako, da pojde še ta teden v Spalo. — One dni se je v Varšavi položil temeljni kamen velike pravoslavne cerkve. K tej slavnosti je morala priti tudi katoliška poljska mladina. Kako Poljaki naj ljubijo državo, katera tako žali njih narodno in versko čustvo?

Bolgarsko. Bivši ministerski predsednik Stambolov je izdal oklice na svojo stranko, da naj se ne udeleži volitev v sobranje, ker razpust sobranja ni bil po postavi. Stambolovi prijatelji se ne bodo udeležili volitev, ker vedo, da malokdo za Stambolova več mara. In to je pravi vzrok, da odsvetuje svoji stranki udeležbo pri volitvah.

Azija. Japonski maršal Jamagata je odpotoval na Korejsko, da prevzame poveljništvo japonske, na 100 tisoč mož pomnožene vojske. — Kitajci v severni Koreji trpijo pomanjkanje, ker so jih Japonci obkolili. — Te dni je več japonskih agentov prišlo v Evropo, da nakupijo orožja.

Afrika. Dasi je mladi maroški sultan prosil špansko kraljico, da naj ne pošlje v Fez kónzula ali zastopnika, vendar se mu ni ugodilo. Sultan bojda šunta prebivalstvo zoper španskega, francoskega in angleškega kónzula. Ako je to resnica, potem bodo nekega dne prišli Španci, Francozi in Angleži in med seboj razdelili Maroko.

Amerika. Vlada severnoameriške države je ponudila papežu jedno največjih ladij, na kateri se bodo prepeljali nazaj oni predmeti, katere so sv. oče poslali na razstavo v Chicago. — Slovenska društva, združena v »Jednoto«, dobro napredujejo ter napravljajo razne slavnosti, na katerih se neti ljubezen do materinega jezika. Pač vesel glas iz daljne Amerike.

Za poduk in kratek čas.

Otroška ljubezen.

(Iz francoščine.)

Neka uboga udova ni mogla radi dolgotrajne bolezní ne hoditi, ne se premaknati; imela pa je dva prav pridna sina, dva močna mladeniča, katerima je že iz obraza odsevala rajska nedolžnost; skrbela sta za njo, kolikor sta le mogla tako, da jej ni primanjkovalo ničesar razven — zdravja. Starejšemu sinu, ki je bil večji in močnejši, bilo je ime Jože, delal je v steklarni ter veliko več zaslužil kot njegov brat, ali zato je pa imel tudi mnogo več trpeti, ker delo v steklarni je jedno najtežjih. Sleherno soboto, ko je prejel plačilo za celi teden, prišel je vesel domov, blížal se stolu, na katerem so sedeli bolna mati ter jim vsipal ves denar, ki si ga je bil prihranil, v njihovo krilo. »To le sem vam prinesel, ljuba mati, da vam ne bode treba stradati«, pravi radostno mladenič.

Mlajši sin Štefan izbral si je rokodelstvo, ki mu je manj neslo: postal je namreč vrvar in sicer samo za to, da bi se ne oddaljil preveč od svoje matere in da bi jim lahko stregel; prostor namreč, kjer je delal, bil je ob cesti vstric koč. Skoz okno ali če je bilo lepo vreme, tudi skoz vrata opazovala je starka svojega dobrega sina: in ko ga je videla delati celó blizu sebe

in ga slišala prepevati, pozabila je nehoté na svoje bolečine.

Kmalu je Štefan dosegel 20 let in bilo mu je odriniti k vojakom. Ako so mati le mislili na ločitev, postali so žalostni: saj Štefan jih še nikdar ni zapustil; vsak dan bil je na njihovo uho ropot kolesa, na katerem je sukal vrvi; vsak dan jih je razveseljeval glas lepega petja. Kaj bode, kaj bode, ako ostanejo ona sami doma? Pri teh mislih se je starka na skrivnem bridko jokala. — Starejši brat Jože hitro zapazi materino skrb. »Oh«, misli si sam pri sebi, »ako Štefan gre, moja dobra mati žalosti umrjejo; on opravlja doma vse delo, tudi žensko, in zna bolj skrbeti za njih, kakor jaz; on jim je potrebnejši od mene. Ne, ne, Štefan ne sme iti k vojakom, ampak jaz grem. To bode mater manj bolelo, kakor pa, če zgubijo mojega brata!«

Nekega večera sedi Jože pri nogah svoje matere, prime jih za roko ter reče, med tem ko je moral zbrati vse moči, da je prikrival svojo bolest in kazal vesel obraz: »Nekaj bi vam rad povedal. Mene je postava oprostila vojaščine; ker sem najstarejši sin udove, ali jaz sem vedno imel veselje do vojaškega stanu in brez vas bi zdaj že dolgo služil pri kakem regimentu. Jeden vaših sinov mora iti; ali dovolite, ljuba mamica, da jaz grem mesto Stefana?« Mati so poznali blago srce Jožeta in bili zdaj prepričani, da se hoče žrtvovati za njih. »Pojdi, dragi sin, Bog te varuj na vseh tvojih potih«, rečejo nato. Pri odhodu delal se je tako veselega, da se je vsakdo varal, ki ga je videl.

Ko preteče pet let, vrne se Jože od vojakov; stopivši v rojstno hišo, poišče najprej svojo mater in jim prav krepko stisne roko, pristrčno jih pozdravlja; ali mati je ne spustijo tako hitro, ampak ga potegnejo k sebi, ga pritisnejo na svoje srce ter s solznimi očmi rečejo: »Ti si moj najboljši sin; tebi se imam zahvaliti, da še živim!«

Smešnica. »Gašpar, zakaj pa imate pri vas na vrhu zvonika petelina?« — »Veš, Jaka, ko bi imeli kokoš, znesla bi véasih jajce, ki bi se strlo, ko bi dol padlo.«

Razne stvari.

(Kadetska šola) v Mariboru se bode slovesno odprla letos na god Nj. veličanstva svetlega cesarja, dne 4. oktobra.

(V Čádramu) bo v nedeljo, dne 16. septembra, popoldne ob treh obhajalo kmetijsko bralno društvo »Sloga« občeno zborovanje, pri katerem bo gosp. Belé, učitelj mariborske vinorejske šole, imel poduk »o umni porabi sadja«. Povabljeni so razven društvenih udov vsi prijatelji sadjerejstva.

Odbor »Sloge«.

(Lepo odhodnico) so priredili dne 30. avgusta t. l. na Slatini svetokriški veljaki č. g. Martinu Uléniku. Navzoč je bil tudi deželni poslanec gosp. dr. Jurtela.

(Ustanovna slavnost) bralnega društva v Gornji Radgoni dne 16. t. m. bode jako sijajna. S svojo udeležbo jo bodeta počastila naša poslanca velečastiti gosp. dr. Gregorec in gosp. dr. Dečko. Izmed drugih gostov omenjamo še vlč. gosp. dekana Skuhala, gosp. profesorja Žiteka, častitega gosp. dr. Medveda in gosp. D. Hribarja. Treba je le še lepega vremena in ogromne udeležbe iz domačih krajev!

(Posojilnica v Slov. Bistrici), registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ustanovljena v osnovalni občni seji dne 23. julija t. l., prične s svojim poslovanjem sredo, dne 19. t. m. ter se bode potem urado-

valo vsako sredo od 9—12 ure. Hranilne vloge se bodo obrestovale po 5%, posojila po se bodo davala proti 6% obrestovanju. Ker je ta novi denarni zavod za slovenjebistriški okraj velike važnosti v narodnem in gospodarskem oziru, naj ga merodajni krogi krepko podpirajo!

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali p. n. gospodje: Janez Stajnik, župnik na Tinju 10 fl., Peter Erjavec, župnik v Trbovljah 3 fl., Fr. Šalamon, mestni kaplan na Ptuj 1 fl., Jernej Frangež, kaplan pri Kapeli 1 fl., Jakob Menhart, kaplan pri Veliki nedelji 2 fl., Jan. Kozine, župnik v Slivnici 2 fl., Al. Arzenšek, kaplan na Ponikvi 1 fl. in gospa Alojzija Roškar 2 fl. Bog plati!

(V duhovščino Mariborsko) so dosedaj vsprejeti gospodje: Martin Agrež iz Pišec, Anton Ekar iz Preddvora, Božidar Fermé od Sv. Štefana pri Žusmu, Jakob Gašparič od Sv. Antona v Slov. goricah, Ivan Ivanc iz Rajhenburga, Ant. Jerovšek iz Slov. Bistrice, Ivan Jurko od Sv. Lovrenca v Pušcavi, Anton Kocbek od Sv. Ane, Anton Kolarič iz Ptuja, Ivan Končan iz Celja, Franc Krošelj iz Kapel pri Brežicah, Franc Mažir od Sv. Ane, Franc Meško od Sv. Tomaža pri Veliki Nedelji, Alojzij Pečar iz Kamnice, Josip Poplatnik od Vel. Nedelje, Gregor Potokar iz Kamnika, Josip Strašek iz Koprivnice, Franc Trop iz Ormoža in Friderik Volčič iz Maribora.

(Cvetoče jablane.) Pri posestniku Karlu Šahu v Liscach pri Celju je videti več jablan v krasnem pomladnem cvetu. Nekaj enacega se vidi pri nekem posestniku blizu Arveža.

(Toplice.) V deželne toplice na Dobrni je prišlo do dne 2. sept. 566 strank z 966 osebami; v Krapino pa 1585 strank z 2280 osebami.

(Nemškutarska predstava.) Nekaj nemškutarskih mladičev priredilo je v Vidmu ob Savi dne 6. septembra nemško gledališko predstavo v tamošnji šoli in prišlo je kaci 30 gledalcev. Igralo se je neki za uboge šolarje in priberačilo borih 14 gold. 20 kr. Nemškutarija, kaj pa hočeš ob slovenski Savi?!

(Nesreča.) Krojaški mojster J. Sichmann je šel preteklo nedeljo večer iz Ruš v Maribor. Ko se nekemu vozu hoče hitro izogniti, povozi ga neki drugi voz, da je kar na cesti mrtev obležal.

(Strela ubila) je dne 4. septembra na Pilštanju 16letno dekle Katarino Sturbej, ko je pod akácijo ali trnom sedela in svetilničin cilindar snažila.

(Hmelj), kar ga je jako lepega in zgodnjega, se v Celju sedaj prodaje po 110 do 120 gld. 100 kg.

(Tatvina.) Dne 3. t. m. je nekdo nekemu kočijažu v Reiserjevih ulicah v Mariboru ukradel celo opravo in srebrno cilindarico.

(Mesec mrknil) bode dne 15. septembra t. l. v jutru okoli 5. ure. To mrknjenje se bode videlo nekoliko tudi pri nas.

(Nevihta v planinah.) V gornještajarskem gorovju so bile minoli teden hude nevihte, ki so napravile veliko škodo. Plazi so podrli več mostov in zasuli deloma ceste. V nekaterih krajih je udarila strela in povzročila požare. Pozneje pa je padlo precej snega, ki je pobelil vrhove in zapadel tudi v dolinah.

(Zgodnja zima.) V Bleibergu na Koroškem je preteklo nedeljo snežilo, kakor v sredi zime. Še drugi dan je bila okolica s snegom pokrita.

(V mlako padel) in utonil je oni teden v Drgonji vesi na gornjem Dravskem polju poldrugo leto star otrok. Na otroke treba vedno paziti!

(Shod vinogradnikov) je na Dunaju pretekli petek zaključil svoje zborovanje. Nekateri vinogradniki so si pod vodstvom gospoda Fr. Matjašiča ogledali dne 11. in 12. septembra ameriške nasade v Ptujskem okraju in na Bizelskem.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Janez Jodl, kaplan na Vranskem, pride na Hajdinj. Č. g. Fr. Lomše ostane kaplan v Šmihelu pri Šošanju in č. g. novomašnik Jož. Janžekovič pride za kaplana k Sv. Barbari pri Vurbergu.

Listič uredništva. G. dopisniku „izpod Boča“. Dopisov brez pravega podpisa ne moremo vsprejeti. — Kostrivniškemu županu: Ako se nam enkrat pošljete take neslanosti, kakor oni dan, bomo jih natisnili za „smešnico“. — Trem gg. dopisnikom: Dopisov o slavnostih, ki so se vršile pred 4 ali 6 tedni, ne moremo vsprejeti. — Tokrat zaostali dopisi pridejo prih. na vrsto.

Loterijske številke.

Gradec 7. septembra 1894: 42, 37, 39, 34, 14
Dunaj „ „ „ 25, 62, 70, 68, 82

Trgovski učenec.

Deček poštenih starišev, ki je 14 let star in je dovršil najmanj štiri razrede ljudske šole, in je izurjen dobro v računstvu, sprejme se včasih pri podpisnem v uk.

Henrik Klemenčič,

trgovec v Volčjivesi

1-8 pošta Sv. Križ pri Ljutomeru.

Vinorejsko društvo

za Slovenske gorice s sedežem pri Sv. Benediktu v Slov. gor., ima svojo prvo skupščino 30. septembra t. l. Začetek ob 4. uri popoldne.

Vspored.

1. Pozdrav. 2. O vinorejstvu sploh. 3. Društvena pravila se naznanijo. 4. Volitev stalnega odbora.

Potem pa prosta zabava pri krčmarju Jožef-u Kramarju.

Vabijo se v ljudno vinorejci iz Slovenskih gorice k tej skupščini in zabavi.

2-2

Osnovni odbor.

Dijaki (učenci)

vzamejo se v celo postrežbo, dobro hrano in lepo stanovanje pri narodni gospodnji v Gradci. — Vpraša se naj pri Mariji Jahrbacher, Schmiedgasse št. 26, II. nadstropje.

Štajerska deželna zdravilnica Rogačka-Slatina.

Južne železnice postaja: Poličane.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko itd.

Brošure in prospekte razpošilja ravnateljstvo brezplačno.

Tempeljska in Styrija-slatina, vedno nova polnitev,

slavoznano glavberjevosolno zdravilo proti boleznim prebavnih organov in izvrstna svežilna pijača.

Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatcu in na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z mineralnimi vodami, v boljših specijalnih in drogerijskih prodajalnicah ter v lekarnah. 5-6

Lep vinograd

blizu Ljutomera z velikim sadnim vrtom, njivo in poslopjem, prodaja po nizki ceni M. Nemec pri g. Karol Soss v Mariboru. — Na denarje se počaka.

5—10 gld. vsakdanjega

gotovega zaslužka brez glavnice in nevarščine ponujamo vsakemu, kdor se hoče pečati s prodajanjem postavno dovoljenih srečk in državnih denarjevaljavnih papirjev. Ponudbe pod naslovom: „Lose“ an die Annonc. Exp. J. Danneberg, Wien I. Wollzeile 19. 2-10

Hmeljarjem

priporočujemo svojo komisijonalno obrt pri prodaji hmelja ter zagotovimo pošteno in hitro izvršitev.

Na vsako blagovoljno prašanje odgovarjamo prav radi ter se čisto lahko s Slovenci dogovorimo, ker smo češkega jezika v pisavi in govoru popolnoma zmožni.

Hugo Eckert & dr.,

2-5 komisijonalna obrt za kmelj

v Žatecu (Saaz) na Češkem.

Razpis.

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem Mestu z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom, — izpraznjenih je sedem deželnih ustanov za prihodnje šolsko leto 1894/95, katero se prične 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in poduk v šoli, obleko si pa morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. **Plačujoči učenci**, kateri plačujejo, 30 kr. na dan za hrano in stanovanje, pa 20 gl. šolnine na leto, in

2. **eksternisti**, ki zunaj šole stanujejo, plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr. se imajo

do 20. septembra 1894

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu.

Prošnjam priložiti je rojstni list, pričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko pričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je revers ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani dne 24. avgusta 1894. 2-2

V zalogi podpisanca je izšla pred kratkim knjižica:

Stariši, podpirajte šolo!

Nekoliko besedij o skupnem vzgojnem delovanju domače hiše in šole.

Druga, povsem predelana, popravljena in pomnožena izdaja.

To delce, o katerem se je ocena vseh slov. listov, ki so knjižico omenjali, prav pohvalno izrazila, ima namen, pospeševati in utrjevati med domačo hišo in šolo za vzgojo naše mladine toli potrebno složnost in spoznavljanje. Blaga namemba, kateri služi rečena knjižica, nagnila je že l. 1889. (ko je izšla prva izdaja), več okrajnih šolskih svetov, da so delce priporočili v nakup njim podrejenim krajnim šolsk. oblastvom.

Opozarjamo na omenjeno brošurico slovenske stariše, sl. krajne šolske svete ter sploh vse prijatelje šole in narodne omike.

Delce se naroča pri pisatelju v Središči ter pri vseh večjih knjigotrožcih po Slovenskem.

Cena: 1 komad 12 kr., 25 iztisov 2 gl. 75 kr., 50 izvodov 5 gl. in 100 izvodov 9 gl.

Na željo se pošlje knjižica tudi na ogled.

Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

Anton Kosi,

2-3

učitelj v Središči (Polstrau, Steiermark.)

Porodna pomočnica ali babica,

slovenskega in nemškega jezika zmožna, ki je ravnokar dovršila porodniško šolo v Gradcu, išče službe. Najljubša bi jej bila služba okrajne babice v majhnem mestecu ali v trgu. Ponudbe se prosijo na upravištvo tega lista. 3-3

Dva učenca

se sprejmeta na stanovanje pri J. M., naduč. v pok. v vsehsvetski ulici št. 22 v Mariboru.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gl. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gl. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Stajarskem.

Zaloga v Mariboru pri **Alojziju Quandest**, gosposke ulice 33-52

Učenec

trdne postave in poštenih starišev, ki je vsaj štiri razrede ljudske šole z dobrim uspehom dovršil in je popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika, se takoj vsprejme v prodajalnico z mešanim blagom pri

A. Golobu,

3-3

v Koprivnici pri Rajhenburgu.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
samodelujoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v občo: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpoloža v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in poštene pogoje.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo. Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Predaja trgovine.

Usojam si p. n. občinstvu udano naznaniti, da sem svoj že več let obstoječi urarski obrt

g. Teodoru Fehrenbach

prodal. Zahvaljujem se pristrčno p. n. občinstvu za zaupanje, katero mi je skazovalo ves čas ter prosim ob enem taisto tudi mojemu nasledniku skazovati.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ferdinand Dietinger.

Prevzetje trgovine!

Oziroma na zgornjo izjavo, usojam se tem potom naznaniti, da sem urarski obrt g. Ferd. Dietingerja kupil in prevzel. Bil sem dozdaj skoz 12 let vodja urarske obrti g. Janeza Greinerja v Gradcu ter sem si tako pridobil potrebne znanosti. In ker imam tudi bogato zalogo, bom zmiraj lahko vsem zahtevam ustregel.

Tudi sem v zvezi s prvimi in z najbolj solidnimi domačimi in inozemskimi tvrdkami ter zamorem tako slavnemu p. n. občinstvu vselej z dobrim blagom in po nizki ceni ustreči.

Prosim tedaj, da to prevzetje trgovine blagohotno na znanje vzamete ter me počastite s svojimi naročbami. Zagotavljam Vas poštene in hitre postrežbe.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Teodor Fehrenbach.

Važno za vsako gospodinjstvo in mater!

17-24

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gosp. otroke, želodčne in živčne bolnike najboljša nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvorni zavitek pod imenom

Dobi se povsodi. **Kathreiner.** 1/2 kilo 25 kr.

